

ዐማራ ሕዝብ ድርጅት (ዐሕድ)

AMHARA PEOPLE'S ORGANIZATION (APO)

ምላሽ ግንዛቤና ማስጠንቀቂያ!

በአቢይ አሕመድ አነግ/አሕዴድ አስተባባሪነት ጥር ፲፬ ቀን ፳፻፲፭ ዓ.ም የተደረገውን መፈንቅለ ሲኖሮስ አስመልክቶ ሰሞኑን እየሆነ ያለውን ከፍተኛ ሃገራዊ ቀውስ፣ የሻሸመኔ ቅዱስ ሚካኤል አጥቢያ ካህናትና ምዕመናን ጭፍጨፋ፣ የገፍ እሥራትና አፈናወን፣ የአቢይ አሕመድና የሽመልስ አብዲስ ድንፋታና ማስፍራራት፣ ቀጥሎም በአስታራቂነት አቢይ ያደረገውን ትርኢት፣ የፍንቀላው ቀዳሚ ተዋኒያን የወረሞ/ጋላ ብሔረተኞች የሆኑት የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋህዶ ቤተ ክርስቲያንን ልብስ ተክህኖ ያጠለቁ የቀበሮ ባሕታዊ የአነግ ፀረ ዐማራ መልክተኞች በራስ ቁዋንቁዋ የመጠቀምና የመገልገል ሙብት ሽፋን አድርገው በአንፃሩ ደግሞ በአሮሚያ ክልል ተብዬው ዉስጥ የሚኖረውን እስከ ፳ ሚሊዎን በላይ የሚሆን ዐማራው ሕዝብን የቁዋንቁዋና የሃይማኖት ሙብት ረግጠውና ጨፍልቀው የአሮሚያን ነጻ ሪፑብሊክ በኢትዮጵያ መቃብር ላይ ባማራ ኪሳሪ የማሳካት ሙከራ እንደሆነ በግልጽ ታይቷል። ባፍ መፍቻ ቁንቁዋ መማርና መገልገልን ሰባዊ ሙብትና ነጻነት የረገጡቱና ያፈኑት፣ ባማርኛና ባማራው ሕዝብ ላይ ከፍተኛ የጥላቻ ዘመቻ ዘወትር የሚነኩት አነጋዉያን ቅጥረኛ የጋላ ሊሂቃን ናቸው።

በአቢይ አሕመድ አነግ/አሕዴድ ዋና መሪነት በአሩሲ አሰላ፣ በሻሸመኔ፣ በወለጋ ነቀምት፣ በጅማ ፣ በወሊሶ ወዘተረፈ ባማርኛተናጋሪ ኦርቶዶክስ ክርስቲያን ምዕመናን ላይ በአነጋዉያኑ እነ ሽመልስ አብዲሳ፣ አዳነች አበቤ ተቀነባባሮ ዐማራውን ከአሮሚያ ክልል ተብዬው ልክ በምዕራብና ምሥራቅ ወለጋ ዞን አፈጸሙ ያሉት የዘር ማጥፋትና ማጽዳት ዘመቻ አንዱ ነው እንጂ ወሽካታውና ባማራ ጥላቻ ያበደዉ አቢይ አህመድ ዓይኑ በጨዉ አጥቦ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክ ቤተክርስቲያን ከቁዋንቁዋ ግእዝ ሌላ በወረምኛ/ጋሊኛ እንደማትሰብክ አስመስሎ ያቀረበው ዉሽት ነዉ።

አቢይ አሕመድ ና አቀራርራቢ ሽማግሌ ተብዮቶች በተገኙበት ከሕገ ወጡ የጫካዉ የአሮሞ ሲኖዶስ አንዱ ቅጥርኛ ሰለንዳቢስ ሽማግሌ ሲቀዣብር የችግሩ ዋና ምክንያት የክርስትና ሃይማኖት በኢትዮጵያ ሲጀመር ከላይ ከቤተ መንግሥቱ ወደ ሕዝቡ ስለሆነ ቤተ ክህነት አንጋሽ፣ አወዳሽና የጥቅም ተካፋይ፣ ካህናቱም ከንድ ነገድ ወገን ማለትም ከዐማራ ብቻ የተያዘ በመሆኑም ምክንያት ስብከተ ወንጌል ለጋላዉ፣ ለጋምቤላዉና ሌላዉ ብሔረሰብ አልተደርሰም ብሎ ወሻከተ።

ሌላዉ ጉድ ደግሞ ፲፮ ሚሊዎን የጋላ ኦርቶዶክ ክርስትና አማኞች በቁዋንቁዋቸዉ ባለመሰበኩና በላመቀደሱ ፕሮቴስታንት ጴጌ ሆነዋል አለ። ከቁልቤ ገብርኤ የስዕለት ገቢ ላካባቢዉ ሕዝብ ይዋል ብሎ መናፍቁ የአነግ ካድሬ ቦተለከ። በቁልቢ አካባቢ ያሉት ነዋሪዎች በአብላጫ ቆቱ እስላሞች መሆናቸዉ እየታወቀ። ፊንጫኔ ኬኛ እንደሚሉትና ያዲስ አበባ አድባራት መዳዩ ምፅዋትንም ኬኛ ብለዋል። በሌላ በኩልም መዲናዋን ለመስልቀጥ ምን የማያደርጉት ነገር አለ? ድሬዳዋንም እንዲሁ ሊሰለቅጡ አቅደዋል። ድሬዳዋ በኢትዮጵያ ሁለተኛ ከተማ ናት። በከተማዋ ዘጠኝ ቀበሌዎች ወስጥ ከሚኖረ ሕዝብ ቁጥር ያማራውና የጉራጌ በጣም ከፍተኛ ስለሆነ ወያኔ ትግሬና ተለጣፊዎች ሁለት የገጠር ወረዳዎችን ኢሳ ጉርጉራ ገደቡርሲን አክለዉ 40-40-20 አፓርታይድ መሥርተዋል። አሁን ባላዉ የድሬዳዋ ሕዝብ ስብጥር 32% ወረሞ፣ ዐማራ 34፣ ሱማሌ 24% ፣ ጉራጌ 7% በሃይማኖትም ረገድ እስላም 51% ፣ ኦርቶዶክስ ተዋህዶ 46% ፣ ፕሮቴስታንት 3% ነዉ።

በባሌ ዞንም የኦርቶዶክስ አማኞች 25% ነዉ።

የወረሞ/ጋላ ቤተ ክህነት እንመሥርታልን ዕቅድና ዝግጅት ከዉስጥና ከዉጭ ተከናዉኖ ነው ወደ መፈንቅለ ሲኖዶስ ደረጃ የደረሰዉ። በመጀመሪያ ባማራ ጥላቻ ሕሊናህ ለናወዘው አንተ የንጨት ሽቦታም ወራዳ ሽማግሌ የአነጋዉያኑ የነጀዋር መሐመድ፣ በቀለ ገርባ፣ መራራ ጉዲና ፅንፈኛዉ ካድሬ የጵጵስና ቆብ ደፍተህ በጣም ሥር የሰደደ ያማራ ሕዝብ ጥላቻን ባደባባይ ስትቀላምድ ሊነገረህ ግድ ይላል።

ኢትዮጵያ ክርስቲያን የተቀበለችው ራሱ መጽሐፍ ቅዱስ በምስክርነት ጽፎት ይገኛል። በሕዋሪያት ሥራ የኢትዮጵያዊ ጀንደረባ ጥምቅት ታላቁ ማሰሪያ ነው። የኤግዚአብሔር መላክ ለፊልጶስ ነገረው ሄዶም እንደያጠምቀው። በፈቃድ እግዚአብሔር የመጣ እምነት ነው። አዎን በ330ዓ.ም ክርስትና የመንግሥት ብሔራዊ ሃይማኖት ሆኖ ነው እነ አባ ሰላማ ከመንበረ ማርቆስ እስክንድሪያ ጽጵስናን ያመጡት። ስለሆነም ኦርቶዶክስ ክርስትና ከርዕስ አድባራት አክሱም መዲናቸን ተነስቶ እስከ ደቡብ ጋሞ ጎፋ፣ ከፋ፣ እናሪያ፣ ዳዋሮ (ሐረርጌ)፣ ባሌ፣ ሲዳሞ፣ ወጂ፣ ፈጠጋር (አሩስ)፣ ቢዛሞ ወዘተረፈ የተስፋፋ መሆኑን ጀርመናዊው አይክ ሃበርላንድ ያደረገው የመስክ ጥናት ያረጋግጣል /አልተሰ-ክርስትንጥም ኢን ሱድ-ኤትዮፒያን ፍራንዝ ሽታይነር ፈርላግ 1976 /።

በ16ኛው ክፍለ ዘመን መጀመሪያ አጋማሽ በዘመነ አጤ ልብነ ድንግል (1508-1540) በግራኝ አሕመድ የቱርክና ያረብ ቅጥረኛ ጅሃዳዊ የ፲፬ ዓመታት ወረራና ወደመት በሁዋላ ነው የተረፈውን ደግሞ ፍጹም አረመኔ ዘላን ጋሎች ከመኖሪያቸው ቤናድር ጁባ ወንዝ ሸለቆ በሱማሌ እስላሞች ተመንጥረው ሲባረሩ ነው በባሌ በኩል ወደ ኢትዮጵያ ምድር ገብተው፤ በሉባ የደፈጣ ወጊያ ስልት ገበሬውን በመስለብ፤ በመግደል ስለመዘረፍ፤ በየስምንት ዓመቱ አዲስ ወራሪ አዝማች እየሰየሙ ነው ከባሌ እስከ ትግሬ፤ ከምሥራቅ ዳዋሮ ሐረርጌ እስከ ምዕራብ ቢዛሞ/ወለጋ/ተንሰራፍተው የሰፈሩት። ጥንታዊው ነባር የደቡብ ኢትዮጵያ ጅግና ሕዝብ ጉራጌው፤ ከምባታው፤ ወላይታው፤ አንበሳው ጋሞ ወዘተ. ሕዝብ ክርስቲያን ከጋላ አረመኔ ወራሪ ጋራ ተዋግተው አገራቸውንና ሃይማኖታቸውን ጠብቀው ኖረዋል። እንዲሁም የእናሪያ ጎንጋ ሕዝብ እስከ 18ኛው ክፍለ ዘመን ድረስ ከሜጫ ጋላ አረመኔ ወራሪ ጋራ በከፍተኛ ጅግነት የተዋጋ ሕዝብ ክርስቲያን ነው።

በመላው ኢትዮጵያ ሁለት ሦስተኛው የክርስትና ሃይማኖት አማኝ ሲሆን ሲሦው ደግሞ የእስልምና ሃይማኖት አማኝ ነው። ነገር ግን በአሮሚያ ክልል ተብዬው ነዋሪ ሕዝብ በአብዛኛው የሱኒ እስልምና አማኝ መሆኑ ይታወቃል። በሁለተኛ ደረጃ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ክርስትና አማኞች ሲገኙ ከእነዚህም በአብዛኛው ዐማሮች (ከ20 ሚሊዮን በላይ) ቀጥሎም ጉራጌዎች፣ ጋሞዎች፣ ትግሬዎች፣ ወዘተረፈ ናቸው። በክልሉ ወስጥ ከከተማ እስከ ገጠር ቀበሌ የሚገኙት የኦርቶዶክስ አቢያተ ክርስቲያናት ባማራ ነዋሪዎች ከብዙ ዓመታት በፊት የተተከሉ ናቸው። በክልሉ ውስጥ በከፍተኛ ደረጃ የእስላምና ፣ ጥቂት የጴጥሎስ ልዩ ልዩ ፕሮቴስታንትና በቅርብ ዓመታት ከዘመነ ወያኔ ትግሬ አገዛዝ ወዲህ አላማዊ/አረመኔ የጋላ ዋቂፈታ ጣዖት አምላኪዎች ይገኛሉ። ዋናው ግንዛቤ አሮሚያ ክልል በተሰኘው ውስጥ ከሚኖረው ጠቅላላ ሕዝብ ውስጥ ጋልኛ ተናጋሪው ኦርቶዶክስ ክርስቲያን ቁጥር ከጉራጌው፣ ከጋሞው፣ ከከምባታው፣ ከወላይታውና ከሲዳሞው ያነሰ ሆኖ ሳላ አነጋውያን በሃሰት የሕዝብ ቁጥርና የእስላም አማኒያንም በመደመር ሲኖዶስ በኮታ ይሆናል ብለው ጫት ቃሚና ሱሰኛ ዱርዬ አወደልዳይ ሳይቀር መሸማቸው ተረጋግጧል።

ለምሳሌ በምዕራብ ሐረርጌ ዞን ካሉት አራት ዋና ጎሣዎች፣ ቆቱ (የሀረርጌ ጋላ)- 80%፣ ዐማራ-17%፣ ሱማሌ-1.2%፣ አርጎባ-1% ናቸው።

በአሰብ ተፈሪ /ጭሮ/ ከተማ አምስት የኦርቶዶክሳውያን አቢያተ ክርስቲያን ይገኛሉ። ምዕመናኑ የከተማው ነዋሪ ዐማሮች፣ ጉራጌዎች፣ ትግሬዎች ወዘተ እንጂ አንድም ቆቱ አባል የለም። በአቢይ አሕመድ አነግ/አሕዴድ ዋና መሪነት በተደረገው መፈንቅለ ሲኖዶስ ተሾሜያለሁ ባዩ አንዱ የአነጉ ካድሬ አጁማጃ መናፍቅ አሰብ ተፈሪ ልደታ ማርያም ቤተ ክርስቲያንን በአሮሞ ልዩ ኃይል፣ ፖሊስ አስለቃሽ ጭስና ቆቱ እስላሞች ትብብር ሰብሮ በመግባት ቤተክርስቲያንን ይጠብቁ በነበሩት ላይ አስለቃሽ ተኩሰው ከፍተውና ሰብረው በመግባት አረከሱት፣ ዘረፉት።

በክልሉ ውስጥ በያለበት የተፈጸመው ይህ ሕገወጥ ድርጊት የመንግሥት ተብዬውን ቀጥታ ጣልቃ ገብነትና ወገና ያሳያል። በምን ምክንያት ነው የቁልቢ ገብርኤል ሃብት ንብረት ለጸረ ዐማራ አነጋውያን ኪስ መሞሊያ መሆን አለበት ብለው ቡራ ከረዩ የሚሉት?

በአሩሲ አሰላ፣ በሻሽመኔ፣ በወለጋ ነቀምት፣ በጅማ ፣ በወሊሶ ወዘተረፈ ባማርኛ ተናጋሪ ኦርቶዶክስ ክርስቲያን ምዕመናን ላይ በአነጋውያኑ እነ አባይ አሕመድ፣ ሸመልስ አብዲሳ፣ አዳነች አበቤ ተቀነባባሮ ዐማራውን ከአሮሚያ ክልል ተብዬው ልክ በምዕራብና ምሥራቅ ወለጋ ዞን አየስፈጸሙ ያሉት የዘር ማጥፋትና ማጽዳት ዘመቻ አንዱ ነው እንጂ ወሽካታውና ባማራ ጥላቻ ያበደው አቢይ አህመድ ዓይኑ

በጨው አጥቦ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን ከቁጥንቁጥ ግእዝ ሌላ በወረምኛ/ጋሊኛ እንደማትሰብክ አስመስሎ ያቀረበው ዉሸት ነዉ።

በምዕራብ ወለጋ ዞን የሚኖረዉ ሕዝብ ስብጥር 32 % ዐማራ፣ ኦሮሞ 60% ፣ ማኦ% ሲሆን በሃይማኖት ደግሞ 52% ፕሮቴስታንት፣ 25% ኦርቶዶክስ ተዋህዶ ና 18% እስልምና እንደሆነ ይታወቃል።

በምሥራቅ ወለጋ ዞን ደግሞ በሃይማኖት 62 % ኦርቶዶክስ ክርስቲያን፣ ፕሮቴስታንት 16% ፣ እስላምና 12% ሲሆን ባሕላዊ 8.7% ነዉ።

በአነግ/በአሕዴድ በወለጋ ዘወትር የሚደረገዉ የዘር ማጥፋትና ማፅዳት ሃይማኖታዊም ይዘት እንዳለዉ የተረጋገጠ ነዉ።

እጅግ በጣም አሳፋሪዉ በሬዉ ላም ወለደ የአነጋዉያን ትርክት የኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ባጀት በይበልጥ ላማራ ክልል ይውላል ብለዉ መናገራቸዉ። በባንቱስታን አፓርታይድ የዘር ፌደራሊዝም የባጀት ምደባን መስፍርት በሕዝብ ቁጥር ብዛት አድርገዉ ነገር ግን ያማራዉን ሕዝብ ቁጥር ሆን ብለዉ ቀንሰዉ፣ በአንፃሩ የኦሮሞ ተብየዉን ጎሣ ብዛት በዉሸት የፈጠራ ቁጥር አስበልጠዉ እንደሚዘርፈት ሁሉ ቤተ ክህነቱንም በብሐር ኮታና በቁጥንቁጥ ሸፋን እስላሙንም ሳይቀር አካተዉ ሊቀራሙቱ አስበዋል። ዳሩ ግን ከቶ አይሳካም። ከእንግዲህ ያማራዉ ብዙሃን ኦርቶዶክሳዉን ሃብት ንብረት ለፀረ ዐማራ የአነግ ጋላ ካድሬ ማደለቢያ አይዉልም። በጉራጌዉ፣ በከምባታዉ፣ በጋሞዉ፣ በእናሪያ-ጎንጋዉ፣ ባማራዉ አገርና ምድር በተለይም በጎጃም፣ በሰሜን በጌምድር፣ በመላዉ ሸዋ ና በቤተ ዐማራ ያብነት ትምህርት ቤቶች፣ የካህናት ማሰልጠኛ ከፍተኛ የትምህርት ቤቶች፣ የህክምና የአዛዉንት መጦሪያና መንከባከቢያ ተቁሞቶች መመሥርት አለባቸዉ።

መፈንቅለ ሲኖዶስ አድርገናል ብለዉ ምዕመናን አስጨፍጭፈዉ፣ ቤተክርስቲያንን ከአዘረፉት፣ ስብረዉ ገብተዉ ከአረከሱት፣ ፀረ ዐማራ አረመኔ የአነግ ጋላ ካድሬዎችን ከሕጋዊዉ ሲኖዶስ ጋራ ጭራቅ አብይ አሕመድ አስታራቂ መስሎ የከወነዉን ተዉኔት፣ ስምምነት ተደረገ ተብሎ የቀረበዉ ዝርዝር ሐተታ በፍጹም ተቀባይነት የለዉም።

የታሰሩትና የታፈኑት ኦርቶዶክሳዉያን ባስቸኩዋይ ይፈቱ!
የአነግ/አሕዴድ አብይ አሕመድ መንግሥት ከኢ.አ.ተ.ቤ እጅህን አንሳ!
ባዲስ አበባ ዙሪያዉ የወረሞ ያልሆኑ ቤቶችን ለይቶ ማፍረስ ይቁም!
በኦሮሚያ ክልል የሚኖሩት ዐማሮች በቁንቁጥቸዉ ዐማርኛ የመማርና መጠቀም መብታቸዉ ይከበር!
የሻሸመኔ ከተማ ጨፍጫፊና አስጨፍጫፊዎች ለፍርድ ይቅረቡ!
መፈንቅለ ሲኖዶስ ያደረጉትና ያስደረጉት በቁጥጥር ሥር ዉለዉ ለፍርድ ይቅረቡ!
የሕሊና እስረኞቹ እነ ጋዜጠኛዉ አዛዉንት ታዲዎስ ታንቱ፣ አርበኛ ዘመን ካሴ፣ የይፋት ፋኖ መሪዎች እነ እንዳለ፣ ስንታየሁ ቸኮል፣ ናትናኤል ያለም ዘዉድ፣ 22 ሺህ የፋኖ አባላት ወዘተረፈ ይፈቱ!

ዐሕድ

19.02.2023